

2012-02-14

Årsredovisning 2011

För- och grundskoleverksamhet

1. Årets händelser

Behovet av förskoleplatser fortsatte att öka i hela kommunen. Brohus förskola med 4 avdelningar, i den södra kommundelen, togs i drift under hösten. Bjärehovs förskola, i den norra kommundelen, utökades med paviljonger för två avdelningar.

Betygsresultaten i åk 9 var fortsatt höga och ökade något från föregående år. Rutsborgskolans elever fick ett genomsnittligt meritvärde på 251,7, Bjärehovskolans 253,7 och Pilångskolans 228,8. Snittet för riket var 207,7.

Framtagandet av en gemensam barn och elevhälsoplan för kommunen gjorde att skolenheterna såg över och utvecklade rutinerna när det gäller vilka åtgärder som ska vidtas för elever med behov av särskilt stöd.

Skolgårdar och lekgårdar har rustats upp med bland annat nya lekredskap. Åtgärderna har medfört att flera skolors och förskolors utemiljöer blivit mera ändamålsenliga och tilltalande. Även inomhusmiljöerna förbättrades med till exempel akustikåtgärder, inköp av matvagnar, byten av dörrar och fönster, byten av köksinredning.

Flera förskollärare och grundskollärare deltog i de statliga fortbildningssatsningarna Förskolelyftet respektive Lärarlyftet.

Flera skolor deltog i Skolverkets utvecklingsprojekt "Basfärdigheterna läsa, skriva, räkna" och en skola deltog i "Matematiksatsningen". En stor del finansierades genom statliga utvecklingsmedel.

Året har präglats av implementering av ny skollag och ny läroplan för grundskolan, Lgr 11, och reviderad läroplan, Lpfö 98, för förskolan. Dessa styrdokument trädde i kraft 1 juli.

Årets kompetensutveckling har i mycket hög grad inriktats kring förändringar och utveckling med anknytning till de nya styrdokumenterna och erbjudits personal i förskola, fritidshem och grundskola. Även vid olika former av konferenser och arbetsplatsträffar har diskussioner i stor utsträckning haft de nya styrdokumenterna i fokus.

All förskolepersonal i Lomma kommun tog del av en föreläsning kallad Årsplanen. Föreläsningen fokuserar på hur förskolan kan arbeta med systematiskt kvalitetsarbete och utveckla arbetsformer som stöder barns inflytande. Denna föreläsning tillsammans med andra

föreläsningar och diskussioner bildar grund för ett större utvecklingsarbete i förskolan som kommer att påbörjas i augusti 2012.

2. Måluppfyllelse

- **Verksamheterna ska genomsyras av ett aktivt värdegrunds- och likabehandlingsarbete med nolltolerans mot kränkningar och mobbning.**

Målet bedöms vara uppfyllt.

Verksamheterna har utfört ett aktivt värdegrunds- och likabehandlingsarbete ofta utifrån kommunens värdeord öppenhet, tydlighet, respekt och ansvar. Personalen har strävat efter att vara goda förebilder. Tydliga och väl förankrade ordningsregler har tagits fram.

I förebyggande syfte prioriterades arbetet med trygghet och trivsel. Detta kan t.ex. ske i klassrummet med Positivt ledarskap och livskunskap, genom Komet-utbildningen för barn tillsammans med sina föräldrar. Resursenheten stöttade verksamheten till exempel genom att utbilda skolpersonalen i ART (Aggression Replacement Training). Likabehandlingsplaner med rutiner för uppföljning och åtgärder har använts. Våld, mobbning eller kränkande beteende har förekommit, men i mycket liten omfattning.

- **Förskolan och grundskolan skall hålla högsta kvalitet så att våra elever är väl förberedda för fortsatta studier.**

Målet bedöms vara uppfyllt.

Kompetensutveckling och utvecklingsarbeten har byggt på vetenskaplig grund/beprövad erfarenhet.

Skolledarna har arbetat aktivt för en hög kvalitet och goda resultat i förskolan och skolan. Behöriga och lämpliga pedagoger har rekryterats.

Utbyggnaden av skolornas IKT- miljö har fortsatt i samarbete med IT-enheten.

- **Kommunen ska placera sig bland de 10 % högst rankade kommunerna när det gäller mätning enligt meritvärdet.**

Målet är uppfyllt.

Lomma kommun placerade sig bland de 10 % högst rankade kommunerna när det gäller mätning enligt meritvärdet. Det genomsnittliga meritvärdet var 241,9 (näst högst av samtliga kommuner).

- **Alla miljöer där barn och ungdomar vistas ska utformas så att de bidrar till social trygghet och främjar hälsa, kreativitet och välbefinnande.**

Målet bedöms vara uppfyllt

Enligt genomförda enkätundersökningar upplevde de flesta vårdnadshavarna med barn i förskolan och de flesta eleverna i grundskolan att förskolemiljön respektive skolmiljön är trygg och säker. Lokalerna har utformats så ändamålsenliga som möjligt i samarbete med tekniska förvaltningen.

Förebyggande hälsoarbete som främjar en god livsstil har genomförts.

- **Verksamheterna ska verka för gynnsamma förutsättningar för utveckling av entreprenörskap och kreativitet.**

Målet bedöms vara uppfyllt.

Arbetsformer har använts som stödjer barnens/elevernas nyfikenhet, självtillit, kreativitet, samarbetsförmåga och inflytande.

Skolan har haft kontakter med näringslivet, andra kommuner, universitet och högskolor samt har haft internationella kontakter.

- **Förskolan och grundskolan ska prioritera ett aktivt miljöarbete med rika tillfällen till uteverksamhet.**

Målet bedöms vara uppfyllt.

Genom aktivt miljöarbete har barn och elever getts god insikt i hållbar utveckling.

Daglig utevistelse i varierande miljöer har eftersträvat.

3. Ekonomi

Se separat dokument

4. Utvecklingsarbete

Vilka utvecklingsarbeten pågår och till vilka mål är de kopplade?

Ett fortsatt utvecklingsarbete pågår med att implementera de nya styrdokument skollag, läroplan för grundskolan (Lgr11) och reviderad läroplan för förskolan (Lpfö98).

Andra utvecklingsarbeten som pågår är kopplade till mål i nämndsplanen och/eller mål i läroplanerna.

Några exempel på utvecklingsarbeten:

matematikutveckling, språkutveckling/kommunikation (enhet Ängstorp), värdegrundsarbete, hållbar utveckling (enhet Vinstorp), elevhälsoplan, elevstödsorganisation (Resurscentrum), ”Pojkar och flickor i skolan” genuspedagogik (enhet Piläng), Skapande skola (Enhet Löddesnäs), betyg/bedömning/pedagogiska planeringar (enhet Karstorp)

Vilka utvecklingsarbeten planeras på kort (1 år) och lång (2-3 år) sikt och till vilka mål är de kopplade?

Även fortsättningsvis kommer utvecklingsarbeten pågå med att implementera de nya styrdokument skollag, läroplan för grundskolan (Lgr11) och reviderad läroplan för förskolan (Lpfö98).

Några exempel på planerade utvecklingsarbeten:

systematiskt kvalitetsarbete, ”Skriva sig till läsning”, fortsatt utveckling av IKT-vision, likabehandlingsarbete, projekt ”Learning studies”, utveckling av samarbetet med gymnasieskolor i Lund, fokus på No/teknik och IT .

5. Medborgar-/brukarfokusering

Hur samverkar ni med era barn/elever/vårdnadshavare? Inom vilka områden är de delaktiga?

Föräldrarna har informerats om målen för skolans verksamhet och vision, samt om hur det dagliga arbetet i skolan är upplagt.

Samverkan mellan skolan, elever och föräldrar genomförs inom ramen för de olika råd som finns på skolan; skolråd, elevråd, klassråd, matråd etc. Vid klassmöten och skolråd ges möjlighet att föra fram synpunkter och förslag till förbättringar. Via skolkatalog, klassmöten och skolråd ges föräldrarna även regelbundet information om den löpande verksamheten, dess villkor och inriktning.

Samverkan med föräldrarna sker i stor utsträckning i den dagliga kontakten men också vid utvecklingssamtal och i enheternas förskoleråd och skolråd. Barn och elever medverkar i barnråd på förskolorna, klassråd, elevråd, hälsoråd och miljöråd.

Dessutom ges aktuell information genom skolans hemsida. Den allra främsta möjligheten att påverka har emellertid föräldrar och elever i det personliga mötet med elevens mentor vid utvecklingssamtalet.

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott har deltagit i flera dialogmöten med brukare. Vid dessa samrådsforum informeras om och diskuteras aktuella ämnen inom barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden.

Kontaktpolitiker är utsedda till samtliga skolenheter. Återrapportering från kontaktpolitiker sker vid nämndens sammanträden.

Lomma kommun har startat ett projekt där målet är att låta kommunens ungdomar komma till tals och att visa att deras åsikter är viktiga (Demokratiprojektet). Politiker, tjänstemän och ungdomsombudet har planerat och genomfört olika arrangemang, till exempel Demokratidag och möte med kommunstyrelsens arbetsutskott.

Hur får barn/elever/vårdnadshavare information om förskolan/skolan/fritidshemmet, om de nationella målen, resultat m.m.?

Barn/föräldrar informeras om de nationella målen och resultat mm i samband med inskolning och föräldramöten. Den vardagliga informationen sker muntligt och skriftligt. Genom den individuella utvecklingsplanen (IUP) får elev och föräldrar en direkt återkoppling till mål och resultat.

Kommunens och enheternas hemsidor och informationsbroschyrer, skriftlig information från Region Skåne är ytterligare exempel på hur enheterna tillhandahåller information.

6. Kunskapsresultat, trygghet och trivsel

Analysera och kommentera elevernas resultat angående

- nationella prov åk 3, 9
- slutbetyg/måluppfyllelse/meritvärde i åk 9
- relationen mellan nationella prov och slutbetyg i åk 9.

Resultat på nationella prov åk 3

Över 90 % bedöms ha uppnått målen i respektive svenska och matematik.

Resultat på nationella prov åk 9

Över 90 % har uppnått målen i respektive svenska, matematik, engelska och biologi.

Genomsnittligt meritvärde åk 9

Det genomsnittliga meritvärdet för kommunens åk 9-elever vårterminen 2011 var 241,9 poäng, näst bäst i riket. Andelen elever med höga betyg var i år stor.

De elever som inte klarat målen har fått hjälp såväl inom klassen som individuell extra hjälp. Åtgärdsprogram har upprättats. Flera skolenheter har arbetat med läsutveckling och praktisk, konkret matematik i form av matematikverkstäder. Resurscentrum har stöttat barn i behov av särskilt stöd med olika resurser som finns att tillgå.

Analysera och kommentera enhetens resultat på elevenkäten/förskoleenkäten.

Under året genomfördes en elevenkät i åk 2, 5 och 8.

Sammanfattande resultat:

Över 90 % känner sig trygga i skolan. Över 80 % vet vad de ska kunna för att nå målen. Över 85 % anser att de får hjälp av lärarna när de behöver det. Över 85 % anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet. Över 80 % känner att deras lärare har förväntningar på dem att nå målen. Över 75 % anser att lärarna tar hänsyn till elevernas åsikter.

När det gäller frågan ” Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer” minskar andelen från 90 % i åk 2 till 67 % i åk 5 och 45 % i åk 8. Resultatet på denna fråga har tagits upp i rektorsgruppen och kommer att bli ett utvecklingsområde.

Under året genomfördes även en enkät till vårdnadshavarna med barn, 3 och 5 år, i förskolan. Svarefrekvens var lägre (36 %) än vid den förra undersökningen 2008 (59 %).

För att kunna göra jämförelser med andra liknande undersökningar har nöjd – kund – index (NKI) räknats ut för de tre frågorna om förskolan i sin helhet. På en skala från 1 – 100 hamnar helhetsbedömningen på 75, vilket är en något högre nöjdhetsgrad än vid undersökningen 2008 då NKI-värdet var 72. Som jämförelse kan nämnas att i SCBs Medborgarundersökning 2011 var det genomsnittliga betygsresultatet 63 för de 128 kommuner som deltog.

7. Engagerat ledarskap

Hur gör ni i ledningen för att förmedla och tydliggöra läroplanernas och nämndsplanens visioner, värderingar och mål?

Skolledarna förvaltningsledningen träffas regelbundet i rektorsmöten och strategidagar för uppföljning och utveckling av verksamhetsplan, värdegrundsarbete och andra strategiska områden. Årligen träffas förvaltningsledning, rektorer och barn- och utbildningsnämnd i konferens och dialog om viktiga utvecklingsområden.

Att skapa utrymme för dialoger kring uppdraget och att vara tydliga i den kommunikationen är ett viktigt redskap för att både brukare och medarbetare skall vara trygga med verksamhetens mål och innehåll. Att tydligt knyta an verksamhetens innehåll till värdegrund och mål görs i alla delar av verksamheten.

Vid arbetsplatsträffar finns läroplansarbetet, visioner, värderingar och mål med som tema, liksom på förskoleråd och skolråd.

Styrdokumentet presenteras och diskuteras med barn, elever och föräldrar i olika sammanhang. I medarbetarnas utvecklingssamtal finns alltid frågan med hur man synliggör och arbetar efter styrdokumentens mål. Styrdokumentet ligger även till grund för studiedagar och annan fortbildning.

Vilka aktiviteter deltar ledningen i? (Utbildningar, samverkan med olika intressenter, tillgänglighet/stöd/mentorskap för medarbetarna m.m.)

Skolledarna deltar i olika utbildningar t.ex. den statliga rektorsutbildningen, kommunövergripande om ledarskap, arbetsmiljö och avtal. Samverkan sker bland annat med gymnasiekommuner och andra kommuner, Region Skåne, Kommunförbundet, Malmö högskola, Högskolan Kristianstad, olika företag och föreningar. Skolledarna ingår också i olika nätverk.

En kartläggning av skolledarnas arbetsuppgifter/aktiviteter genomfördes under året. Aktiviteterna samlades under ett antal ansvarsområden såsom Verksamhetsansvar, Utvecklingsansvar, Personalansvar, Elevvårdsansvar och Arbetsmiljöansvar. En stor mängd aktiviteter identifierades inom varje område.

Hur gör ni i ledningen för att styra, följa upp och utveckla arbetsmiljöarbetet?

Skolledarna träffas regelbundet i rektorsmöten och på strategidagar för uppföljning och utveckling av bl.a. arbetsmiljöarbetet. Olika skyddsronder genomförs.

Kommunens samverkansavtal följs och tillämpas på respektive organisatorisk nivå.

Arbetsmiljöfrågor diskuteras i samverkansgrupper, skolutvecklingsgrupper och i utvecklingssamtalen.

På arbetsplatsträff har några enheter ett fokusområde som tema (buller, ergonomi, psykosocial arbetsmiljö, brandskydd, farliga ämnen, leksäkerhet mm) för att på så sätt hålla arbetet levande. Enheternas hälsoinspiratörer medverkar i det förebyggande hälsoarbetet. På högstadieskolorna deltar även elevskyddsombuden i arbetsmiljöarbetet.

Arbetsmiljöenkäten genomförs regelbundet och följs upp genom samverkanssystemet och i samarbete med företagshälsan.

8. Medarbetarnas delaktighet

Hur tar ni reda på behovet av, sätter mål för och följer upp kompetensutvecklingen för varje medarbetare på kort (1 år) och lång (2-3 år) sikt?

Skolledarna tar reda på behovet av, sätter mål för och följer upp kompetensutveckling för varje medarbetare genom individuella medarbetarsamtal. Detta sker även på skolenhetsnivå och enhetsövergripande nivå. En kompetensinventering har gjorts och kommer att följas upp och bearbetas ytterligare i och med införandet av lärarlegitimation.

Vilka kompetensutvecklingsinsatser har genomförts under året?

Kompetensutveckling har skett på tre nivåer: individuellt, på respektive skolenhet och skolenhetsövergripande. Enhetsövergripande insatser har gjorts inom naturorienterande ämnen, utepedagogik, genuspedagogik, systematiskt kvalitetsarbete, åtgärdsprogram, läs- och skrivutveckling samt matematik. Läs- och skrivutveckling och matematik stöttades med statsbidrag. Individuell kompetensutveckling har bland annat genomförts genom de statliga

satsningarna Lärarlyftet och Förskolelyftet. Flera skolläda-re går den statliga rektorsutbildningen.

På skolenhetsnivå har en mängd insatser genomförts, som till exempel gemensamma utbildningar i kommunen gällande implementeringen av Lgr 11 och reviderad Lpfö98 för alla yrkeskategorier, Tecken till tal – kompetensutveckling för språkförskolans personal, autism, nätverksgrupper inom språk, matematik, genus och natur/miljö/utepedagogik, matematikutvecklingsgrupp, kemiutvecklingsgrupp kopplad till NRCK (nationellt resurscentrum för kemi), Hjärt-lungräddning, barnmassage, utbildning i utepedagogik i Tjeckien (genom Programkontoret) samt genom Företagshälsan; stresshantering/slutaröka/viktminskningsgrupper.

Hur får ni alla medarbetare att engagera sig i verksamheten och dess utveckling?

För att alla medarbetare ska engagera sig i verksamheten initieras diskussioner om skolenheternas utveckling i arbetslag/ämneslag och vid arbetsplatsträffar. Uppföljning sker i skolornas utvecklingsgrupper och i den centrala skolutvecklingsgruppen.

Exempel från enheterna:

skolläda-re är mycket aktiva och medvetna i sitt arbete med att driva utvecklingen framåt genom att

- ha högt uppsatta mål för såväl pedagoger som för barn och elever – höga ambitioner.
- visa uppmuntran och ge feedback till sina medarbetare
- ta del av och erbjuda kompetensutveckling
- ha/skapa mötesplatser till exempel informationsmöten varje vecka, större informationsmöten varje termin som lyfter enhetens behov och mål, samverkan / APT, utvecklingsgrupper, andra gruppen där pedagoger deltar, information genom t.ex. e-post om intressanta projekt, pedagogiska samtal.

9. Framtid

Inom de närmaste åren kommer antalet barn och elever fortsätta att öka. Ökningen kommer att medföra fortsatt behov av platser inom förskola och skola under flera år framöver. Detta kommer att ställa stora krav på lokal- och personalförsörjning och Barn och utbildningsnämnden kommer genom programmet ”Lomma investerar för framtiden” att tillgodose sitt behov av ytor för undervisning och pedagogisk verksamhet.

En ökning av antalet skolelever kommer även att innebära en ökad efterfrågan på fritidshemsplatser och platser på fritidsklubb för 10-12-åringar.

I södra kommundelen kommer Fladängskolan att tas i bruk 2012. De första åren kommer enbart barn i årskurs F-3 att gå på skolan. En ny 4-9 skola projekteras på Karstorpsområdet. I norra kommundelen kommer lokalutökningar att färdigställas.

Att under en utbyggnads- och förändringsperiod kunna fortsätta att ha en hög kvalitet och goda resultat kommer att innebära stora utmaningar. Personalens intresse och engagemang för verksamhetens utveckling är av yttersta vikt och en fortsatt satsning på kvalitetshöjande fortbildning kommer att vara viktig.

När det gäller vårdnadshavares kommunikation med kommunen angående barnomsorgsplatser kommer ett webb baserat verktyg för inlämning av ansökningar, schema, inkomstuppgifter och uppsägningar att införas.

Datorn som ett pedagogiskt hjälpmedel kommer att utvecklas vidare i takt med att ekonomin tillåter.

Inom de närmaste åren kommer många grundskollärare och flera skolledare att gå i pension samtidigt som elevantalet fortsätter att öka. Rekryteringsarbetet kommer att vara viktigt, både genom att behålla kompetent personal och rekrytera nya med rätt kompetens. Det bedöms vara fortsatt svårt att rekrytera förskollärare.